

MIĘDZY RZĄDZĄ I CIENKĄ

Miesięcznik społeczno-kulturalny Mieszkańców Gminy Klembów
nr 10 (125) listopad 2023 r. bezpłatny

ISSN 2300-5718

Złote Gody w Gminie Klembów

Czytaj str. 9

10 000 000 zł dla naszej gminy

Czytaj str. 3

Ogłoszenie w sprawie nadania nazw ulic położonych w miejscowości Krzywica

Informujemy o przystąpieniu do nadania nazw ulic położonych w miejscowości Krzywica.

Proponowane nazwy ulic to: Jadowska, Starowiejska, Zgody, Zaulek, Przydrożna, Podróżna, Bobrowa, Szeroka, w Urzędzie Gminy Klembów w terminie do 27 października 2023 r.

UG Klembów

Sprzedaż Ekogroszku na sezon grzewczy 2023/2024

Szanowni Mieszkańcy, informujemy, że rozpoczęliśmy przyjmowanie wniosków dotyczących preferencyjnego zakupu ekogroszku. Oferta skierowana jest do osób fizycznych, które są uprawnione do otrzymywania dodatku węglowego.

Warto podkreślić, że nie ma limitu ilościowego ekogroszku, który można zakupić na jedno gospodarstwo domowe. To oznacza, że możecie nabyć go w ilości, która najlepiej spełnia Wasze potrzeby. Co więcej, ta oferta jest dostępna nie tylko dla mieszkańców gminy Klembów, ale również dla osób spoza naszego terenu.

Ekogroszek jest dostępny na składzie "REN-BUD" Renata Szczotka, znajdującym się pod adresem: (05-205) Klembów, ul. Gen. Fr. Żymirskiego 92.

Ilość ekogroszku dostępnego do sprzedaży: 18 ton

Cena za 1 tonę wynosi 1 500 złotych

Koszty transportu oraz usługi workowania ekogroszku ustalane są indywidualnie

Wnioski o zakup paliwa stałego będą rozpatrywane w kolejności ich otrzymania, aż do wyczerpania zasobów przeznaczonych do sprzedaży. Wniosek dostępny jest do pobrania w załączeniu do komunikatu.

W razie jakichkolwiek pytań lub potrzeby dodatkowych informacji, zachęcamy do kontaktu pod numerem telefonu (29) 753 88 02 lub drogą mailową pod adresem k.bialek@klembow.pl.

UG Klembów

MIĘDZY RZĄDZĄ I CIENKĄ
MIESIĘCZNIK SPOŁECZNO-
KULTURALNY MIESZKAŃCÓW
GMINY KLEMBÓW
BEZPŁATNY

Wydawca: Gminny Ośrodek Kultury
w Klembowie,
ul. Strażacka 8, 05-205 Klembów

**Redaktor
naczelna:** Magdalena Bieniek

Redaguje: Zespół

**Adres
redakcji:** GOK, ul. Strażacka 8,
05-205 Klembów,
e-mail: redakcja@klembow.pl

Telefon: 29 753 17 88

Skład: Katarzyna Zacheja

Druk: KRM Druk Miller Sp.k.
ul. Matuszewska 14 bud. C1
03-876 Warszawa

Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo do ich redagowania i skracania. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść płatnych reklam.

10 000 000 zł dla naszej gminy z Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych

Premier Mateusz Morawiecki ogłosił wyniki ósmej edycji Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w ramach, którego województwo mazowieckie otrzymało 2 892 549 167,54 zł.

Środki z dofinansowania zostaną przeznaczone m.in. na zmodernizowanie i przebudowę dróg, termomodernizację budynków, przebudowę szkół, budowę boisk i oczyszczalni.

Nasza gmina otrzymała dofinansowanie w wysokości 10 000 000 zł, które zostanie przeznaczone na rozbudowę sieci infrastruktury drogowej oraz budowę strażnicy z zapleczem socjalnym i technicznym dla OSP w Klembowie.

Strażnica powstanie tuż przy GOK-u w Klembowie, a poniżej przedstawiamy wizualizację nowej siedziby OSP w Klembowie.

UG Klembów

ŚWIADCZENIE WSPIERAJĄCE CZY ŚWIADCZENIE PIEŁĘGNACYJNE?

Osoby z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunowie od 2024 roku nabędą nowe uprawnienia, jednak będą musieli zdecydować, co i dla kogo jest korzystniejsze. A mowa o świadczeniu wspierającym kierowanym bezpośrednio do dorosłej osoby z niepełnosprawnością oraz o zmianach w warunkach przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego (dla opiekunów osób z niepełnosprawnościami).

Świadczenie wspierające będzie przyznawane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych po wcześniejszym ustaleniu tzw. poziomu potrzeby wsparcia, wydanego przez wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności. Świadczenie wspierające będzie przysługiwało każdej osobie niepełnosprawnej, która uzyska ocenę ustalającą potrzebę wsparcia na poziomie co najmniej 70 punktów i będzie wynosiło od 40% do 220% wysokości renty socjalnej.

Świadczenie pielęgnacyjne, które od wielu lat przyznawane jest w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych, będzie przysługiwało wyłącznie osobom sprawującym opiekę nad niepełnosprawnym dzieckiem (do ukończenia 18 roku życia). Bardzo ważną zmianą jest uchylenie warunku rezygnacji lub niepodejmowania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, co oznacza, że osoby sprawujące opiekę nie będą musiały rezygnować z aktywności zawodowej, aby otrzymać świadczenie pielęgnacyjne.

Osoby otrzymujące dotychczas świadczenie pielęgnacyjne, które będą chciały skorzystać z nowych uprawnień, będą zobowiązane do złożenia nowego wniosku o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. Zmianie ulegnie również katalog osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego.

Ponadto nowe regulacje przewidują, że w przypadku, gdy opiekun sprawuje opiekę nad więcej niż jedną osobą niepełnosprawną w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się odpowiednim orzeczeniem o niepełnosprawności lub znacznym stopniu niepełnosprawności, to wysokość świadczenia pielęgnacyjnego, podwyższa się po 100% na drugą i każdą kolejną osobę, nad którą sprawowana jest opieka.

Nowe warunki przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego, które obowiązywać będą od 1 stycznia 2024 r. nie dotyczą osób, które na zasadzie zachowania praw nabytych, będą pobierać te świadczenia na podstawie przepisów dotychczasowych.

Ze szczegółowymi warunkami dotyczącymi ustalania prawa do świadczenia wspierającego oraz świadczenia pielęgnacyjnego od 2024 roku można zapoznać się na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klembowie, a także można skontaktować się osobiście lub telefonicznie z pracownikami Działu Świadczeń Rodzinnych GOPS Klembów pod nr (29) 753 88 25.

GOPS Klembów

Utworzenie Lokalnego Centrum Integracyjnego w Klembowie

Zakończył się remont pomieszczeń w Szkole Podstawowej im. Gen. dyw. Franciszka Żymirskiego w Klembowie, w których powstało Lokalne Centrum Integracyjne. Zadanie polegało na adaptacji dwóch lokali zamieszkiwanych wcześniej przez nauczycieli.

Powstała sala z aneksem kuchennym, z przeznaczeniem na organizację spotkań oraz sala z zapleczem kuchennym przystosowana do wspólnego gotowania i prowadzenia zajęć kulinarnych dla uczestników w każdym wieku. W ramach dofinansowania wyremontowano również korytarz, klatkę schodową i toaletę.

Realizacja inwestycji była możliwa dzięki dofinansowaniu ze środków Województwa Mazowieckiego w ramach programu wsparcia „Mazowsze dla lokalnych centrów integracyjnych 2023”.

UG Klembów

2023

Mazowsze >> lokalnych centrów integracyjnych >

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych 2023

Zakończyły się inwestycje współfinansowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w ramach Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych na rok 2023. Gmina Klembów uzyskała pomoc finansową na dwa zadania.

„Przebudowa drogi gminnej ulicy Pokoje w miejscowości Wola Rasztowska dz.477” polegała na wykonaniu asfaltowej nawierzchni na odcinku drogi o długości 324 m. Jej wartość to 396 170,01 zł, w tym 130 000 zł ze środków Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych. „Przebudowa drogi gminnej ulicy Miłej w Klembowie” to wykonanie nawierzchni asfaltowej na odcinku o długości 120 m. Wartość zadania to 176 972,42 zł z czego 44 000 zł przyznano Gminie Klembów w formie dotacji.

UG Klembów

Mamy 155 pierwszaków w gminie Klembów

W ostatnich dniach w 6 naszych szkołach podstawowych odbyły się uroczystości ślubowania uczniów kl. I.

Dzieciaki odświętnie ubrane, pod okiem swoich wychowawców zaprezentowały swoje umiejętności artystyczne, za co dostawały gromkie brawa od rodziców i zaproszonych gości. Nie obyło się bez upominków i prezentów. W tym dniu dzieci otrzymały również swoje pierwsze dokumenty tj. legitymacje szkolne.

Aby legitymacje nie zniszczyły się pierwszaki z rąk wójta Pana Rafała Mathiaka otrzymały etui na legitymacje z herbem gminy na okładce.

UG Klembów

Święto Szkoły w Kruszu

W środę, 18 października 2023 roku, w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Kruszu obchodziliśmy Święto Szkoły. W tym dniu odbyła się uroczystość Ślubowania i Pasowania na ucznia, której celem było włączenie pierwszoklasistów rozpoczynających naukę do grona społeczności szkolnej.

Uroczystość rozpoczęła się od powitania przybyłych gości. Następnie pierwszoklasiści zaprezentowali swój program artystyczny okraszony piosenkami. Po tej zdanej próbie, o czym świadczyły gromkie brawa publiczności pierwszoklasiści w pięknych biretach na głowach i w podniosłej atmosferze ślubowali na sztandar szkoły. Ślubowali, że będą dobrymi Polakami, będą godnie reprezentować swoją szkołę, a zachowaniem i nauką będą sprawiać radość Bogu, rodzicom i nauczycielom. Po ślubowaniu pani dyrektor Elżbieta Sadowska kolorowym ołówkiem dokonała aktu pasowania na ucznia. Potwierdzeniem złożonego ślubowania było wręczenie przez panią dyrektor każdemu dziecku legitymacji szkolnej. Wychowawczyni Danuta Rakowska udekorowała wychowanków pamiątkowymi medalami. Pani sekretarz gminy Klembów Agnieszka Sosnowska wraz z gratulacjami wręczyła dzieciom etui na legitymacje z herbem gminy. Jak co roku Rada Rodziców ufundowała prezenty: pamiątkowe teczki na dyplomy i kolorowe kredki, których długość sięgała prawie pół metra. Dzieci dostały też życzenia i prezenty od gości: p. Agnieszki Nowickiej Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Klembowie, p. Agnieszki Gietki-Barańskiej Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klembowie, p. Magdaleny Bieniek Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Klembowie, p. Barbary Jachacy sołtysa wsi Krusze.

Następnie wszyscy przeszli do sali lekcyjnej, gdzie ksiądz proboszcz parafii p.w. Św. Klemensa w Klembowie Sławomir Kielczyk poświęcił przygotowane podręczniki, przybory szkolne i plecaki. Pierwszoklasiści zwyczajem naszej szkoły posadzili też swoje roślinki. Tym razem były to bardzo efektowne trawy bambusowe i hortensje.

Wreszcie pierwszoklasiści wrócili do klasy, gdzie czekały na nich słodkości przygotowane przez rodziców. Zwieńczeniem naszego święta było Nabożeństwo Różańcowe i Msza Święta odprowadzająca w kościele parafialnym p.w. św. Klemensa w Klembowie.

Danuta Rakowska

#LaboratoriaPrzyszłości

Uczniowie siódmych i ósmych klas Szkoły w Kruszu doświadczają na lekcjach chemii, prawdziwych lekcji przyszłości. Wszystko dzięki wirtualnemu laboratorium Empiriusz.

Jest to nowoczesne rozwiązanie, które pozwala w przyjazny, bezpieczny i ekonomiczny sposób realizować podstawę programową nauczania chemii. Komputer z oprogramowaniem oraz gogle VR umożliwiają wirtualne, sprawne przeprowadzenie doświadczeń chemicznych. Prosta i intuicyjna obsługa sprawia, że lekcje są atrakcyjne dla uczniów i zachęcają do nauki, a eksperymenty są całkowicie bezpieczne. Zarówno uczniowie siódmych jak i ósmych klas mają możliwość skorzystania z tego sprzętu. Korzystając z gogli i kontrolerów przeprowadzają wirtualnie doświadczenia zgodnie z instrukcją. Pozostali uczniowie w tym czasie obserwują jego przebieg na ekranie. Na koniec wspólnie rozwiązują test podsumowujący obejrzone doświadczenie. Wirtualna rzeczywistość (VR) daje niesamowitą możliwość doświadczania złożoności świata. W wielu dziedzinach nauki dzięki VR możliwe jest bezpieczne przeprowadzanie skomplikowanych doświadczeń, zabiegów, symulacji. Teraz nowoczesne metody edukowania dostępne są także w naszej szkole.

Marzena Marchel

30. Akcja Sprzątania Świata

W dniu 19 września, jak co roku, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kruszu wzięła udział we wspólnym działaniu na rzecz poszanowania środowiska i włączyła się w ogólnopolską akcję Sprzątania Świata.

Tegoroczna edycja odbyła się pod hasłem „Sprzątanie świata łączy ludzi”. Zaopatrzeni w worki na śmieci i jednorazowe rękawice uczniowie każdej klasy mieli wyznaczony teren do posprzątania. Po zakończonej akcji, uczniowie złożyli worki w wyznaczonym miejscu i wrócili do klas. W akcji tej naprawdę nie chodzi o to, aby raz do roku wyjść i posprzątać otaczający nas teren, ale o wdrażanie młodego pokolenia do zmiany myślenia i nie śmiecić przez cały rok.

Nasze działania opierają się zarówno na działaniach w terenie, jak i stałej edukacji dzieci i młodzieży. Zachęcamy do podejmowania takich działań, dzięki którym wspólnie nauczymy się unikania tworzenia nowych odpadów, będziemy stawać się bardziej odpowiedzialnymi konsumentami i dzięki temu nie będziemy zaśmiecać naszego otoczenia.

Danuta Rakowska

Wyjazd dzieci ze szkoły w Kruszu do Teatru Capitol

W dniu 25 września wszyscy uczniowie z klas I – VIII Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kruszu dwoma autokarami udali się do Teatru Capitol w Warszawie w celu wspólnego odkrywania tajemnic oraz magicznych miejsc Warszawy, poprzez teatralną inscenizację „Legend warszawskich” w reżyserii Wojciecha Malajkata. Zachowana w średniowiecznej stylistyce scenografia i epokowe kostiumy, przeniosły dzieci do Warszawy jakiej nie znają.

Bajki, które prezentowane są w tym spektaklu przedstawiają uniwersalne prawdy o tym, że zło, chciwość i kłamstwo zawsze przegrają z uczciwością, dobrem i prawdą. W dzisiejszych czasach ten uniwersalny przekaz jest niezwykle ważny w edukacji naszych dzieci.

Przedstawienie „Legendy warszawskie” realizuje punkty podstawy programowej z języka polskiego. Uczniowie poznają treść trzech legend należących do lektur. Mowa o „Legendzie o Bazyliisku”, „Legendzie o Złotej Kaczce” i „Jak Maćko Kwaśzur Diabła Chmielorza przechytrzył”. Dzięki temu dowiedzą się również, jakie cechy wyróżniają legendę spośród innych gatunków literackich. Legendy pełnią funkcję dydaktyczną i wychowawczą. Ich bohaterowie są przykładem właściwego postępowania i charakteryzują się takimi cechami jak spryt, odwaga i męstwo. Pomaga to w kształtowaniu postaw moralnych uczniów, co – z kolei – wpisuje się w postawę programową z zakresu edukacji etycznej. Przedstawienie porusza problem niesłusznego oskarżenia i niezawinionej kary, uczy jaką wartość ma uczciwa, pełna poświęcenia praca, a także rozwija empatię widzów.

Danuta Rakowska

2.000 zł dla Gminnej Biblioteki Publicznej w Klembowie

2.000 zł z przeznaczeniem na książki dla dzieci dla Gminnej Biblioteki Publicznej w konkursie „Książka paliwem dla wyobraźni” Fundacji Grupy PERN.

10 października w Warszawie odbyło się uroczyste wręczenie nagród beneficjentom w kilku konkursach ogłoszonych przez Fundację Grupy PERN. Wśród nagrodzonych w konkursie „Książka paliwem dla wyobraźni” znalazła się Gminna Biblioteka Publiczna w Klembowie. Nagrodę z rąk pani Anny Łukaszewskiej - Trzeciakowskiej, pełnomocniczki rządu ds. strategicznej infrastruktury energetycznej oraz pana Mirosława Skowrona, Prezesa Zarządu PERN S.A., odebrała dyrektor biblioteki Agnieszka Nowicka. Zgodnie ze złożonym wnioskiem konkursowym, nagroda w wys. 2.000 zł w całości zostanie przeznaczona na książki do działu dziecięcego.

GBP Klembów

Wyróżnienie „Biblioteka Przyjazna Dzieciom” przyznane po raz drugi Gminnej Bibliotece Publicznej w Klembowie

"Zaangażowanie, ale i zapewne ogromna pasja pracowników Państwa biblioteki doceniona została przez czytelników. Ci ostatni zazwyczaj są niemyi świadkami trudu bibliotecznego zespołu, jednak dzięki naszej inicjatywie wreszcie śmiało i publicznie mogli podzielić się komentarzami dotyczącymi całokształtu instytucji tak ważnych w życiu młodego człowieka" – możemy przeczytać w liście skierowanym przez Kapitułę do wyróżnionych bibliotek.

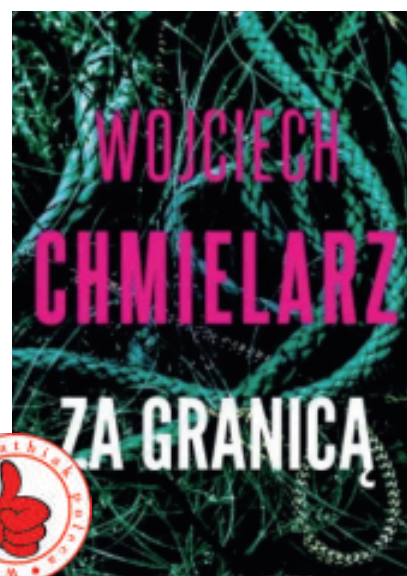

Wspólne zaangażowanie czytelników bibliotek, wydawnictw, instytucji kultury i polskich artystów, zaowocowało wyróżnieniem w drugiej edycji aż 231 bibliotek. Dzięki nim stworzono listę oraz mapę Bibliotek Przyjaznych Dzieciom, czyli takich, które m.in. posiadają aktualizowany repertuar książek dla dzieci w różnym wieku, promują inicjatywę aktywnej lektury z dzieckiem, charakteryzują się przyjazną atmosferą, dysponują kąciakiem do czytania i zabawy, regularnie organizują różnego rodzaju warsztaty, zajęcia edukacyjne, spotkania z autorami itp.

GBP Klembów

WÓJT POLECA! WOJCIECH CHMIELARZ "ZA GRANICĄ"

Upalne lato, bezkres chorwackiego nieba, beztroska, plaża i morze – tak wygląda raj, do którego przyjeżdżają na wakacje Daria z Markiem. Mieli mieć czas tylko dla siebie i syna, ale na miejscu poznają Szwedów: Johana i jego dużo młodszą seksowną żonę Verę. W dodatku Marek dostaje nagłą lukratywną propozycję zawodową i pogrąża się w pracy. W tym czasie Daria zbliża się do nowo poznanych ludzi. I z dnia na dzień jest nimi coraz bardziej zafascynowana. Pewnego wieczoru zostaje zaproszona do nich na kolację. Późnej atmosfera szybko staje się duszna od niewypowiedzianych pragnień, pożądania, zazdrości i poczucia odrzucenia. Chorwackie słońce rozpala zmysły i doprowadza ludzi do szaleństwa. Które z nich ulegnie mu jako pierwsze? Jedno jest pewne – nie wszyscy wrócą do domu. Nie wszyscy przeżyją. To pierwsze i ostatnie takie lato w ich życiu.

III Kongres Kół Gospodyń Wiejskich

W dniu 5 października 2023 r. odbyła się trzecia edycja Kongresu Kół Gospodyń Wiejskich powiatu wołomińskiego. Organizatorkami wydarzenia były Kobiety Gospodarne i Wyjątkowe z Dobczyna, czyli KGW w Dobczynie.

Kongres Kół Gospodyń Wiejskich to wyjątkowe wydarzenie, które gromadzi kobiety z całego obszaru powiatu wołomińskiego, w celu promowania współpracy, rozwoju lokalnych społeczności i edukacji. Spotkania odgrywają istotną rolę w kształtowaniu życia na wsi oraz zachęcają do utrzymania i rozwijania tradycyjnych wartości wiejskich.

Tematem przewodnim tegorocznego kongresu było przywództwo i rola lidera w lokalnej społeczności, o której opowiedziała Grażyna Jałgos - Dębska. Następnie wystąpili przedstawiciele Winnicy Cygów. Przybliżyli ważną rolę pracowników w procesie produkcji wina oraz ich umiejętności pracy w różnych warunkach pogodowych, obsługi sprzętu rolniczego i zdolności do pracy zespołowej. Głos zabrała również Natalia Sarata poruszając temat aktywizmu, jako troski w trakcie a nie po fakcie. Odniosła się do działań podejmowanych jako formy rozwiązania problemów, zanim staną się one poważnymi kryzysami. Uczestnicy Kongresu mieli okazję zgłębić świat wikliniarstwa, w który zabrała Anna Elsner. Wskazała wiele zastosowań tego rzemiosła, od wyplatania koszy i torebek po ozdoby i meble. Zakończeniem był poczęstunek przygotowany przez Panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Dobczynie.

Wydarzenie było współorganizowane przez Powiat Wołomiński. Dzięki sponsorowi imprezy - Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa O.T. w Warszawie podczas wydarzenia przeprowadzono warsztaty pn. „Zdrowa żywność to zdrowe społeczeństwo”. W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele 37 kół powiatu wołomińskiego.

GOK Klembów

Złote Gody w Gminie Klembów

20 października 2023 r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Klembowie obchodziliśmy Złote Gody. Wójt Gminy Klembów Rafał Mathiak, Z-ca Kierownika USC Cecylia Pakoca oraz Wice Przewodnicząca Rady Gminy Klembów Halina Adamska wręczyli Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie przyznane przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę.

Po uroczystości wręczenia medali Jubilatów obejrzeli pokaz tańca towarzyskiego w wykonaniu Mai Gołembiewskiej i Eryka Stradowskiego. Następnie wysłuchali pięknych polskich przebojów w wykonaniu Danuty Stankiewicz, która porwała wszystkich do wspólnej zabawy. Po koncercie zebrani wzniesli toast oraz poczęstowali się pysznym tortem. Wszystkim Jubilatów życzymy kolejnych wspólnych lat w zdrowiu i miłości.

Lista Jubilatów:

Grażyna i Tadeusz Balcerak
Wiesława i Ryszard Ciszewscy
Celina i Kazimierz Czajkowsky
Hanna i Kazimierz Łukasik
Maria i Bolesław Matusiak
Marianna i Henryk Sienkiewicz
Jadwiga i Józef Stańczak
Małgorzata i Tadeusz Zalewscy

GOK Klembów

Wspomnienie o Wacławie Lachmanie

Uroczystością, która na stałe wpisała się w nasz lokalny kalendarz imprez jest „Wspomnienie o Wacławie Lachmanie” muzyku, który niegdyś mieszkał w Ostrówku, gdzie żył i tworzył.

Wacław Lachman był kompozytorem, twórcą muzyki choralnej oraz założycielem chóru HARFA. W tym roku przypada sześćdziesiąta rocznica jego śmierci. W niedzielę 22 października w kościele NMP Matki Kościoła w Ostrówku, tradycyjnie już odbył się występ upamiętniający tę niewątpliwie ważną dla naszej społeczności postać. Po Mszy Świętej mieliśmy przyjemność wysłuchać POP - Oratorium „Miłosierdzie Boże” w wykonaniu Chóru Ludzi Pozytywnych z Woli Rasztowskiej oraz uczniów i uczestników warsztatów wokalnych

Prywatnej Szkoły Muzycznej I i II st. im Witolda Lutosławskiego. Temu wspaniałemu występowi przewodniczyła pani Paulina Marszał-Zych. Przepiętny refleksyjny występ niósł głębokie przesłanie artystyczne, a teksty do utworów powstały na podstawie dzienniczka św. siostry Faustyny. Śpiew chóru wspaniale współgrał z oprawą instrumentalną – skrzypcami, fletem, klawiszami i perkusją. Ten wyjątkowy występ na długo zapadnie nam w pamięć.

GOK Klembów

Wacław Lachman - życie poświęcone muzyce

W październiku obecnego roku przypada sześćdziesiąta rocznica śmierci patrona jednej z ulic w Ostrówku. Wacław Lachman nie przez przypadek został uhonorowany ulicą swojego imienia. Jego związek z Ostrówkiem rozpoczął się w 1926 r. wraz z kupnem placu i wystawieniem domu, który w historii Ostrówka odegrał znaczącą rolę.

Korzenie rodziny Lachmanów wywodzą się z Czech. Ich związek z Polską rozpoczął się od ojca Wacława - Mirosława - który po 1870 r. zamieszkał w Płocku. Również i on związany był z muzyką, ukończył Konserwatorium Praskie, a na Mazowsze przyjechał, by objąć kapelmistrzostwo orkiestry przy 21 Pułku Piechoty.

Szybko zdołał opanować język polski, dał się również poznać płocczanom, przez których był lubiany i poważany. Gdy 4 marca 1878 roku w najstarszym płockim kościele - kolegiacie św. Bartłomieja - poślubił córkę powstańca styczniowego losy rodziny Lachmanów z Polską zostały związane na stałe. W związku Mirosława Lachmana z Anną Konwicką przyszło na świat troje dzieci, wszystkie urodziły się w Płocku. W 1879 r. na świat przyszedł Norbert Eugeniusz, 19 grudnia 1880 r. Wacław Aleksander, a w 1883 r. Anna Mirosława zwana Andą. Wacław Lachman od najmłodszych lat miał dobre wzorce muzyczne. W domu, w którym się wychowywał organizowano rodzinne koncerty. Na fortepianie grał jego ojciec oraz ciotka Helena Konwicka, na skrzypcach przygrywała Anna Lachmanowa, a wujowie Konwiczcy ubogacali koncerty śpiewaczymi występami.

1883 rok dla rodziny Lachmanów był tragiczny: 7 maja zmarł czteroletni Norbert, a 13 czerwca okrutny los zabrał Mirosława Lachmana. Głowa rodziny Lachmanów opuściła ziemski padół w wieku zaledwie 32 lat. Choć Wacław liczył sobie dopiero trzy lata, śmierć ojca była dla niego dużym przeżyciem.

Wacław Lachman od najmłodszych lat był pilnym uczniem i miał dobre wyniki w nauce. Równoległe ze szkołą początkową, wraz z siostrą, zostali zapisani na naukę gry na fortepianie. Młody kompozytor z każdej lekcji wyciągał wszystko, co można było i po dwóch latach nauki nauczycielka uczciwie stwierdziła, że nie jest w stanie nauczyć Wacława niczego więcej. Dalszą edukacją muzyczną Lachmana kierował nauczyciel z gimnazjum gubernialnego w Płocku Antoni Maruszewski. Zauważył on talent i zainteresowanie muzyką swojego ucznia. Szybko nadszedł czas, gdy powierzał Lachmanowi prowadzenie chóru i orkiestry szkolnej. Jak się okazało, w roli dyrygenta Lachman radził sobie znakomicie. Gimnazjum odegrało dużą rolę dla ukształtowania postawy patriotycznej, którą Wacław Lachman cechował się przez całe życie. W tym czasie działał w konspiracyjnym chórze koleżeńskim, a także organizował obchody polskich świąt narodowych. Bywało, że koncerty konspiracyjnego chóru odbywały się na śródleśnych polanach. Dużą rolę w kształtowaniu stylu muzycznego Wacława Lachmana odegrał absolwent uczelni muzycznej w Ratyżbonie ks. Eugeniusz Gruberski. Doskonalił u swego ucznia grę na fortepianie, nauczał dyrygentury i teorii muzyki. Wacław Lachman zajęciami z ks. Gruberskim był zachwycony.

W 1895 r. zmarła Anna Lachmanowa, a opiekę nad 15-letnim Wacławem i 12-letnią Andą objęła babka Seweryna Konwicka, która wprowadziła wnuki w dorosłe życie, otaczając je pełną opieką. Siostra Wacława Lachmana po 1910 r. została zesłana za antycarską działalność na Sybir, gdzie zmarła.

W 1905 r. rozpoczęły się spotkania, które były zalążkiem chóru „Harfa”. Obecność w tym przedsięwzięciu tak uzdolnionego muzyka jak Wacław Lachman pozwoliła chórowi rozwinąć skrzydła, co z czasem poskutkowało związaniem Towarzystwa Śpiewaczego „Harfa”. Pierwsze próby chóru pod batutą Wacława Lachmana odbyły się w 1906 r., a pierwsze występy zagraniczne (czeska Praga) odbyły się już w 1911 r.

1909 r. Wacław Lachman ukończył klasę kompozycji w Warszawskim Instytucie Muzycznym. Dwa lata później, w sierpniu, poślubił dwudziestodwuletnią Janinę Zofię Kowalską h. Korab, o czym informowała prasa. W 1920 r. na świat przyszło ich jedyne dziecko, córka Maria Danuta.

Popularność Wacława Lachmana z roku na rok była coraz większa. Wygrywał konkursy muzyczne, grał i dyrygował na występach charytatywnych. Gazety wielokrotnie pisały o koncertach „Harfy” pod batutą Wacława Lachmana.

W lipcu 1915 r., w związku z nadchodzącym zajęciem Warszawy przez wojska niemieckie, Wacław Lachman zmuszony został przez władze carskie do opuszczenia Warszawy i udania się do Moskwy. Od pierwszego dnia bytności w Moskwie podejmuje rozmowy nad scaleniem różnych grup śpiewaczych. Przynosi to pożądane rezultaty, w chórze śpiewali liczni polscy przesiedleńcy, a także miejscowa Polonia. W chórze mieszanym występuje ponad 180 osób, w czasie pobytu w Moskwie odbywa się 101 koncertów. W repertuarze chóru zdecydowanie dominują polskie pieśni, Lachman szybko zdobywa uznanie Polaków, a nawet Rosjan. Nie obawia się grać takich utworów jak „Rota” czy „Mazurek Dąbrowskiego”. W Moskwie poznaje kompozytorów rosyjskich, m. in.: Sergieja Rachmaninowa. Do Warszawy powraca w sierpniu 1918 r.

Po powrocie do Polski rozpoczął reaktywowanie „Harfy”. Zatwierdzono statut, chór zyskał swoją siedzibę w Filharmonii Warszawskiej. W 1920 r. Lachman wraz z „Harfą” wyrusza na Górny Śląsk, którego przynależność do Polski lub Niemiec miała zostać rozstrzygnięta w wyznaczonym na 1921 r. plebiscycie. Podejmuje współpracę z Komitetem Obrony Górnego Śląska i wraz z chórem objeżdża cały obszar plebiscytowy, grając koncerty i wzmacniając polską tożsamość narodową, w czym wielokrotnie próbowali mu przeszkodzić Niemcy.

W latach dwudziestych Lachman i „Harfa” zdobywają uznanie w skali międzynarodowej. W 1923 r. na konkursie w Amsterdamie za wykonanie m. in. autorskiego utworu Lachmana pt. „Sztandary Polskie na Kremlu” otrzymują pierwszą nagrodę. W kolejnych latach prowadzi Harfę w występach w wielu państwach europejskich: w Holandii, we Francji, na Węgrzech, naturalnie często występując w Polsce. W 1927 r. Wacław Lachman dyryguje chórami w trakcie uroczystości przewiezienia prochów Juliusza Słowackiego przez Warszawę.

W 1926 r., kiedy to Lachmanowie decydują się na zakup działki pod dom letniskowy, rozpoczyna się ich związek z Ostrówkiem. Jak wspominał mi wnuk Lachmanów, p. Andrzej Nowak, pełne drzew działki nieco zaskoczyły jego dziadków, ale Waław Lachman jako zapalony zbieracz grzybów rzekł swej małżonce, że kupią tę działkę, na której znajdą pierwszego grzybka. Wkrótce na zakupionej ziemi, w dokumentach określonej jako „osada Polanka”, postawiono drewniany dom wypoczynkowy, który trwale wpisał się w krajobraz Ostrówka. Znaczenie historyczne domu Lachmanów jest niebagatelne. Poza tym, że był to dom wypoczynkowy wybitnego muzyka, był również punktem kontaktowym i siedzibą braci Szymczaków - żołnierzy Armii Krajowej. W latach II wojny światowej określany był kryptonimem „Deptak”, bywali w nim najwyżsi oficerowie sztabu radzymińskiego Obwodu AK „Rajski Ptak-Burak”. Przyjęty w szeregi AK został w nim m. in.: późniejszy wieloletni przewodniczący kłembowskiego koła Związku Bojowników o Wolność i Demokrację Józef Wojdyna. Po przejściu frontu zakwaterowali się w nim sowieci, którzy niemal doprowadzili dom do ruiny. Rozkradzione bądź zniszczone zostały okna i drzwi, również stan sanitarny pozostawiony przez sowieców był opłakany. W latach 1946-1986 czas spędzały w nim dziesiątki, jeśli nie setki dzieci z Ostrówka, w domu Lachmanów znajdowało się bowiem przedszkole.

Waław Lachman na co dzień mieszkał w Warszawie, w Ostrówku bywał okazjonalnie, najczęściej w miesiące letnie. Mógł tu odpocząć od zgiełku miasta i na łonie przyrody nabrać natchnienia do dalszej pracy. Przebywając w Ostrówku brał udział w lokalnym życiu kulturalnym.

Lata trzydzieste to dalszy rozwój muzyki chóralnej w Polsce, której Lachman poświęca niemal całe swoje życie. Koncerty chóru pod batutą Lachmana są transmitowane przez radio, co pozwala im dotrzeć do szerszego grona odbiorców. W 1938 r. za „całokształt wybitnej wieloletniej działalności artystycznej na polu rozwoju i krzewienia pieśni polskiej, w szczególności śpiewu chóralnego oraz za pogłębianie kultury muzycznej wśród wszystkich warstw społecznych” zostaje laureatem nagrody muzycznej w konkursie organizowanym przez miasto Warszawę. Dyplom za wygrany konkurs uroczystie wręczył Lachmanowi prezydent Warszawy Stefan Starzyński. W 1939 r. Waław Lachman przygotowuje „Harfę” do wyjazdu za Wielką Wodę, planowane są koncerty w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie. Przygotowano nowy repertuar, ale wszystkie plany zaprzepaścił wybuch wojny. W czasie wojny obronnej 1939 r., w gruzach Filharmonii Warszawskiej, przepadło wiele pamiątek po Lachmanie i „Harfie”. Rozproszenie członków chóru i wydany przez Niemców zakaz działalności polskich organizacji nie przeszkodziły Lachmanowi w dalszym prowadzeniu chóru. „Harfa” występowała jako chór męski przy kościele Najświętszego Zbawiciela w Warszawie, w okresie okupacji wystąpiła ponad trzysta razy. Ostatni występ w okupowanej Warszawie miał miejsce w trakcie Powstania Warszawskiego, co dziś jest z dumą podkreślone na stronie internetowej „Harfy”: „Ten niezwykle w życiu chóru sezon śpiewaczy, w okresie strasznego terroru i ucisku okupanta (...) zakończyła „HARFA” występem, którego ranga przyćmiła dotychczasowe dokonania (...) W czasie walk powstańczych o wolność Stolicy, „HARFA” w ad hoc zebranej małej grupce 10 czy 12 śpiewaków,

pod wodzą swego niestrudzonego Mistrza Waława Lachmana, stawiała się na wezwanie dowództwa powstańczego w niedzielę 3 września 1944 roku o godzinie 7 rano w gmachu P.K.O. przy ulicy Jasnej, aby wykonać pieśni religijne w czasie uroczystego nabożeństwa (...) na intencję Warszawy i jej nieustraszonych bohaterów.”

Po upadku powstania rodzina Lachmanów dostaje się do Grodziska Mazowieckiego. Po przegnaniu Niemców z Warszawy Waław Lachman wraca w gruzach stolicy i mimo dość zaawansowanego wieku bierze się za ponowne organizowanie chóru. Z pamięci odtwarza zapisy zaginionych utworów, układa repertuar i już w marcu 1945 r. poprzez fale Polskiego Radia „Harfa” gra swój pierwszy powojenny koncert.

Świadom, że nieuchronnie nadchodzi czas, w którym fizycznie nie sprostą już poziomowi na jaki wyniósł „Harfę”, postanawia ustąpić pola młodszemu i po pięćdziesięciu dwóch latach pracy w „Harfie” odchodzi na emeryturę. 15 marca 1958 r. w gmachu Filharmonii Warszawskiej odbywa się pożegnalny koncert Waława Lachmana. W czasie koncertu zaprezentowano nowy utwór Lachmana - sędziwy mistrz nadal był aktywnym kompozytorem. Rezygnacja z pracy w chorze nie wpłynęła jednak korzystnie na zdrowie Lachmana. W jego życiu powstała wyrwa, której nie potrafił zastąpić niczym innym. Z „Harfą” wystąpił jeszcze kilka razy w ramach występów gościnnych.

Złożony chorobą nestor polskiej muzyki chóralnej zmarł 16 października 1963 r. w Warszawie w wieku niespełna 83 lat. Trzy dni później, w trakcie pogrzebu Mistrza nie zabrakło podniosłych przemówień. Tysiące ludzi żegnało zmarłego, a podczas składania wieńców wybrzmiewał śpiew pograżonych w bólu Harfiarzy. Waław Lachman spoczął w Alei Zasłużonych na Starych Powązkach w Warszawie.

Był wielokrotnie odznaczany, za swą działalność otrzymał: Złoty Krzyż Zasługi (dwukrotnie), Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (dwukrotnie) oraz Medal Niepodległości. Jest honorowym obywatelem miasta Płocka i patronem Towarzystwa Śpiewaczego „Harfa”. Nazwiskiem Lachmana nazwane są ulice na warszawskim Ursynowie, w Płocku i w Ostrówku. Przez dziesięciolecia swojej aktywności muzycznej skomponował ponad trzysta utworów, w tym: kompozycje orkiestralne i kameralne, utwory na fortepian i skrzypce, muzykę do sztuk scenicznych, kantaty, pieśni religijne, ludowe i partyzanckie, dzięki czemu na stałe zapisał się w historii polskiej muzyki.

Serdecznie dziękuję Państwu Andrzejowi i Bożenie Nowakom, najbliższej rodzinie Waława Lachmana, za wprowadzenie mnie w świat muzycznego Mistrza. Dziękuję również p. Jarosławowi Strykowskiemu za pomoc w wyszukaniu archiwaliów.

Kamil Bednarczyk

Wykaz źródeł:

1. Archiwum Akt Nowych
2. genealodzy.pl
3. harfa.waw.pl
4. Kamiński Marcin, Waław Lachman - zarys życia i twórczości
5. Księgi metrykalne Kolegiaty św. Bartłomieja w Płocku.
6. Księgi metrykalne parafii MB Loretanśkiej w Warszawie.
7. Lachman Nowakowa Maria Danuta, Wokół dzieciństwa i wczesnej młodości Waława Lachmana
8. Materiały prasowe
9. Monitor Polski
10. Narodowe Archiwum Cyfrowe
11. Relacja ustna p. Andrzeja i Bożeny Nowaków
12. szukajwarchiwach.gov.pl
13. Towarzystwo Śpiewacze Harfa XXV 1906-1931 [jednodniówka]
14. Twórczość Młodej Polski - kwartalnik ilustrowany poświęcony sztuce, w szczególności zaś beletryście, poezji i muzyce 1923 r.

Na „Dobry Początek”

Wspólne spędzanie czasu jest niezwykle istotne w społeczności lokalnej. Potwierdził to 8.10.2023 r. piknik rodzinny w parku w Ostrówku. Nosił on nazwę „Dobry Początek”, ponieważ był pierwszą samodzielną imprezą organizowaną przez KGW Ostrówek Dębowe Wianki.

W ramach tego wydarzenia członkinie Koła mogły się zaprezentować zaproszonym gościom. Panie wykonały atrakcyjne dekoracje z surowców naturalnych nawiązujące do pobliskiego Rezerwatu Dębina oraz do samej nazwy Koła. Chętni uczestnicy nauczyli się tworzyć kwiaty z liści dębowych. Można było także przypomnieć sobie ważne dla historii Polski postacie m.in. (Mikołaj Kopernik, Wisława Szymborska, Jan Matejko) przedstawione na mini wystawie.

Wszyscy przybyli zostali poczęstowani przez członkinie Koła własnoręcznie wykonanymi potrawami i przekąskami. Królowała kuchnia tradycyjna: kartacze(inaczej zwane pyzami czy kociakami), pierogi (także wegetariańskie), żurek domowy, krokiety z leśnych grzybów oraz słodkie przekąski: ciasta i deserki. To wszystko przy wtórze piosenek ludowych i popularnych wykonywanych przez Chór Ludzi Pozytywnych z Woli Rasztowskiej pod kierownictwem Pani Pauliny Marszał - Zych. Chętni uczestnicy pikniku mogli nauczyć się kroków belgijki, makareny czy skocznej polki podczas prowadzonej przez Pana Bartka Domańskiego potańcówki pod dębami nawiązującej do starych obyczajów Ostrówka.

W codziennym pędzie często nie dostrzegamy drugiego człowieka, jego potrzeb. Ten piknik był okazją do rozmów, wymiany doświadczeń kulinarnych, wspólnego spędzania czasu bez pośpiechu zarówno przez dzieci, młodzież i dorosłych.

Na pikniku obecni byli mieszkańcy i sympatycy Ostrówka, a także przybyli goście m.in. Starosta Wołomiński, Wójt Gminy Klembów, Radni Gminy, Panie z KGW w Roszczepie (w strojach ludowych), Tułu oraz Woli Rasztowskiej, przedstawiciele innych instytucji.

Zorganizowanie tak udanej imprezy nie byłoby możliwe bez wsparcia pozyskanego z Fundacji Banku Pekao S.A w ramach Programu Grantowego Wsparcia Kół Gospodyń Wiejskich 2023. Pozyskana darowizna w wysokości 7.500 zł przeznaczona była na realizację projektu pod nazwą : „ Dobry Początek”, pozwoliła Kołu na zakup namiotu, zestawu meblowego ogrodowego oraz sprzętu nagłośnieniowego - rzeczy te były wykorzystane na pikniku. Wszystkie te przedmioty długo będą służyły Kołu przy organizacji miejscowych wydarzeń. Niezwykle istotna jest także pomoc lokalnych przedsiębiorców: Państwa Magdaleny i Pawła Jasińskich prowadzących Masarnię Wędlin Tradycyjnych, Państwa Agnieszki i Krzysztofa Skołorzyńskich właścicieli sklepu Delikatesy Skołorzyńscy, Państwa Iwony i Karola Kotulskich prowadzących piekarnię- cukiernię oraz Państwa Urszuli i Andrzeja Mataków użyczających mebli ogrodowych. Jesteśmy niezmiernie wdzięczni za okazaną życzliwość. Koło Gospodyń Wiejskich Ostrówek Dębowe Wianki serdecznie dziękuje wszystkim przybyłym gościom, mieszkańcom i sympatykom.

KGW Ostrówek Dębowe Wianki

OGŁOSZENIE O PRZETARGU WÓJT GMINY KLEMBÓW

informuje, iż został ogłoszony I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości położonej w miejscowości Wola Rasztowska przy ul. Szkolnej stanowiąca działkę o nr ewid. 221/27, która przeznaczona jest pod tereny obsługi komunikacji - garaże.

PRZETARG ODBĘDZIE SIĘ W DNIU 16 LISTOPADA 2023 r. W SALI NR 19 URZĘDU GMINY W KLEMBOWIE PRZY UL. GEN. FR. ŻYMIRSKIEGO 38

Pełna treść ogłoszenia ogłoszenia i szczególne informacje dostępne są na stronie <http://www.bip.klembow.pl> (zakładka Tablica ogłoszeń), w Referacie Gospodarki Nieruchomościami i Ochrony Środowiska oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Klembowie przy ul. Gen. Fr. Żymirskiego 38, tel. 29 753-88-07

Wywieszono dnia 06 października 2023 r.

Wójt Gminy Klembów

Harmonogram odbioru odpadów komunalnych

REJON I

Tuł, Karolew, Ostrówek,
Krzywica, Lipka

Listopad

P	W	Ś	C	P	S	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

REJON II

Pasek, Klembów, Michałów,
Sitki, Pieńki, Dobczyn

Listopad

P	W	Ś	C	P	S	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

REJON III

Nowy Kraszew, Stary Kraszew, Rasztów,
Wola Rasztowska, Roszczep, Krusze

Listopad

P	W	Ś	C	P	S	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

● - odpady zmieszane

● - papier, szkło

● - tworzywa sztuczne i metale

● - popiół

● - PSZOK otwarty w sobotę

● - gabaryty

PRZEZNACZENIE WORKÓW NA ODPADY

Worki czarne/pojemniki
- zmieszane odpady
komunalne

Worki żółte - plastik,
metal, opakowania
wielomateriałowe

Worki zielone - szkło

Worki niebieskie - papier, tektura

Worki szare - popiół

BIOODPADY

REJON I

Tuł
Karolew
Ostrówek
Krzywica
Lipka

REJON II

Pasek
Klembów
Michałów
Sitki
Pieńki
Dobczyn

REJON III

Nowy Kraszew
Stary Kraszew
Rasztów
Wola Rasztowska
Roszczep
Krusze

Listopad

P	W	Ś	C	P	S	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

WNOSZENIE OPŁAT

Opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi należy wносить z częstotliwością raz na miesiąc **do 27 dnia każdego miesiąca**. Możliwa jest płatność za okres dłuższy niż miesiąc wnoszona "z góry" za dany okres.

Wpłaty można dokonać drogą elektroniczną na rachunek bankowy **54 1240 5282 1111 0010 5173 8478**.

W tytule przelewu należy podać adres nieruchomości, której dotyczy opłata oraz dane osoby, która złożyła deklarację.

Zachęcamy do zainstalowania aplikacji mobilnej **"Kiedy śmieci"** na telefony z systemem Android oraz iOS. Aplikację można pobrać nieodpłatnie z Google Play oraz App Store.

Urząd Gminy w Klembowie
ul. gen. Franciszka Żymirskiego 38
05-205 Klembów

Gospodarka Odpadami
Komunalnymi
tel. 29 753 88 10
e-mail: odpady@klembow.pl
PSZOK w Klembowie
ul. Miła 15
tel. 797 294 354

MS-EKO Sp. z o.o.
ul. Modlińska 129 lok. U7
03-186 Warszawa
tel. 883 200 002

ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

11 XI 2023

11:00 MSZA ŚWIĘTA W KOŚCIELE
PW. APOSTOŁÓW PIOTRA I PAWŁA
W WOLI RASZTOWSKIEJ

12:30 PIKNIK HISTORYCZNY
I ODSŁONIĘCIE MURALU
PRZY SP W WOLI RASZTOWSKIEJ

Spotkajmy się z Królem Janem III Sobieskim

Zatańczmy poloneza na dziedzińcu pałacu

Wypijmy pałacową kawę parzoną po turecku

Weźmy udział w grach i zabawach sportowych

